

Interesešu izglītības pulciņa programma

Pirmsskolas mūzikas studija 5 – 6 gadus veciem bērniem

1. Programmas aktualitāte un raksturs

Pirmsskolas izglītības mērķis ir attīstīt katra bērna aktivitāti, veidojot iekšēju vēlmi izzināt apkārtējo pasauli un apgūt pieaugušo radīto pieredzi. Bērnam jāveido "ES" apziņa, kas balstīta uz savas rīcības, darbības, jūtu, vēlmju un interešu apzināšanu, uz savu spēju izpausmi aktīvā darbībā, ievērojot vispārcilvēciskās vērtības. Plāna īstenošanā svarīga nozīme ir videi, bērna aktīvai darbībai un rotaļai. Bērns attīstās aktīvā darbībā. Tā jāorganizē individuāli, apakšgrupās un visai grupai kopā. Darbīgumam jābūt bērnu grupas dzīves pamatā. Realizējot plānu, galvenais līdzeklis ir rotaļa - didaktiskā, kustību, tautas utt. Muzikālo spēju attīstīšana, neatkarīgi no tā, cik muzikāli apdāvināts izrādīsies bērns, nepieciešama katram. Tieši pirmsskolas vecums ir visefektīvākais posms, kad bērnam šī programma var palīdzēt atklāt, atrast un attīstīt muzikālās spējas un dotības. Tādēļ tā būs labs sākums tālākai muzikālajai izaugsmei. Fiziska un intelektuāla koordinācija, dziedāt un klausīties prasme ir priekšnoteikumi, lai sekmīgi varētu sākt apgūt kāda instrumenta spēli.

Programmas pamatā ir ideja par kolektīvo sinkrētisko darbību kā radošo muzicēšanu. Kā ir zināms, mūzikas pieredze runā visu cilvēka jūtu sfēru uztveres valodā un ir nepieciešams, lai apmācības procesā bērns iesaistās pilnībā. Tam kalpo sinkrētiskā mutiskā muzikāli-radošā darbība. Šī darbība realizējas pieredzē – dziedāšanā, ritmizētā runā, instrumentu spēlē, dejā un kustībā, pasaku un dzejas apskaņošanā, spontānā improvizācijā.

Programmas izveidē izmantots K.Orfa radošās mūzikas pedagoģijas principu un latviešu profesionālo bērnu mūzikas pedagogu metodiku savienojums, E.Žak-Dalkroza brīvās dejas un plastikas elementi, kā arī ritmikas solfedžo idejas.

Programmas muzikālo pamatu veido latviešu bērnu folklorā, krievu un pasaules tautu bērnu folklorā, dažādu laikmetu un stilu komponistu oriģinālmūzika (pārsvarā miniatūras), mūsdienu deju mūzika, atsevišķas mūsdienu bērnu dziesmas.

2. Programmas īstenošanas mērķi

Galvenais programmas mērķis ir veicināt katru bērnu justies nepiespiesti, brīvi, droši un rast prieku saskarē ar mūziku. Programma sastādīta tā, lai raisītu bērna interesi un fantāziju, prasmi klausīties, attīstītu intelektuālo domāšanu, dzirdi, balsi, ritma izjūtu, fizisko koordināciju, komunikācijas prasmi un pašvērtējumu, veidotu muzikālo gaumi.

Programma sastādīta tā, lai bērniem uzkrātos dažāda pieredze saistībā ar mūziku –

runas un kustības pieredze, pieredze būt klausītājam, komponistam, izpildītājam un aktierim, komunicēt un pārdzīvot, radīt, fantazēt un izpaust sevi.

3. Programmas īstenošanas galvenie uzdevumi

3.1. dziedāšana un dzirdes attīstīšana:

- Attīstīt velēšanos dziedāt.
- Attīstīt dabisku, brīvu balss plūdumu.
- Attīstīt balss iespējas runas vingrinājumos, vokalizēt runu.
- Atbalstīt velēšanos dziedāt (kopā ar audzinātāju un patstāvīgi; instrumenta pavadījumā un bez tā).
- Paplašināt bērnu balss diapazonu (do-do2re2).
- Rosināt dziesmas izmantot ikdienas dzīvē (rotaļa, darbs, u.c.).
- Pilnveidot iemaņas patstāvīgi dziedāt ar un bez pavadījumu.
- Izpētīt balss un artikulācijas aparāta iespējas: runa, klieziens, čuksti, svilpošana, skandēšana u.c.
- Veicināt muzikālās dzirdes attīstību.
- Atšķirt augstas un zemas skaņas kontrasta reģistros un pakāpenisku pāreju no viena reģistra uz citu (augšā-lejā).
- Attīstīt muzikālo atmiņu – atpazīt pazīstamas, mācītas dziesmas pēc to ritma vai melodijas fragmentiem dažādos reģistros.
- Spēlēt rotaļas pēc balss – atbalss principa.

3.2. mūzikas klausīšanās:

- Mudināt klausīties neliela apjoma skaņdarbus.
- Nostiprināt spējas klausīties dziesmas un dažādus instrumentālus skaņdarbus pieaugušo un bērnu izpildījumā.
- Saistīt mūzikas klausīšanos ar audzinātājas stāstījumu, ar dramatisācijas elementiem, attēliem.
- Rosināt klausīties skaņdarbu ar noteiktu uzdevumu.
- Attīstīt spējas radoši darboties mūzikas pavadījumā.
- Rosināt patstāvīgi izteikt savas domas, raksturojot dzirdēto mūziku.

3.3. ritma izjūtas attīstīšana:

- Apzināties un izmantot savu ķermeni kā mūzikas instrumentu.
- Sajust uz izpildīt metrisko pulsāciju dažāda rakstura un tempa mūzikā, runas vingrinājumos, lietojot skaņu žestus, kustības, trokšņu instrumentus un dažādus priekšmetus.
- Attīstīt ritma instrumentu spēlēšanas iemaņas un sākt apgūt bērnu mūzikas instrumentu spēlēšanas paņēmienus.
- Veidot iemaņas bērnu mūzikas instrumentu grupēšanā.
- Attīstīt spējas patstāvīgi spēlēt bērnu mūzikas un ritma instrumentus individuāli un ansamblī.
- Spēlēt didaktiskās rotaļas ar grafisko ritma zīmējumu

3.4. muzikāli ritmiskās kustības:

- Nostiprināt spējas ar dažādu kustību palīdzību apzināties savu ķermeni, brīvi izmantojot telpu.
- Attīstīt spējas, ar kustību palīdzību izjust ritma, metra maiņu.
- Attīstīt spējas kustēties pāra taktsmēros.
- Attīstīt spējas ar kustību palīdzību patstāvīgi attēlot tēlu raksturus.
- Apgūt dažādu deju soļus.

4. Programmas īstenošanas plāns:

- 4.1. mērķauditorija – 5 – 6 gadus veci bērni;
- 4.2. īstenošanas darba formas – grupa;
- 4.3. papildus darba forma – koncerts vecākiem;
- 4.4. programmas nodarbību skaits nedēļā __2__;
- 4.5. vienas nodarbības ilgums – 30 minūtes.

5. Plānotie rezultāti:

- Dziedāt *a capella* pa vienam, grupās un ar dažādu instrumentālo vai fonogrammas pavadījumu, skaidri un saprotami izrunājot dziesmas tekstu.
- Dziedāt unisonā, pielāgojoties viens otram..
- Dziedāt un deklamēt tekstu, izpildot dziesmas dinamiskās gradācijas un frāzējumu, ievērojot tempa maiņas (paātrināt, palēnināt dziedājumu) – pa vienam un grupās.
- Dziedāt ar kustībām, pavadīt dziedājumu ar skaņu žestiem vai skaņu rīkiem.

- Ar balsi atainot grafisko melodijas virzību (uz augšu, uz leju, uz vietas).
- Atpazīt pazīstamas, mācītas dziesmas pēc to ritma vai melodijas fragmentiem dažādos reģistros.
- Klausīties dažādus skaņdarbus – atpazīt mūzikas instrumentus skaņu ierakstos, prast pastāstīt par savām izjūtām pēc skaņdarba noklausīšanās.
- Atpazīt senāk dzirdētus skaņdarbus, dziesmu un rotaļu melodijas.
- Patstāvīgi izteikt savas domas, raksturojot dzirdēto mūziku.
- Atpazīt pēc skaņas un izskata latviešu tautas mūzikas instrumentus un skaņu rīkus (kokle, vijole, stabule, bungas, trejdeksnis u.c.), zināt to nosaukumus.
- Mācīties vērtēt savu un citu bērnu muzikālo sniegumu.
- Spēlēt rotaļas pēc balss – atbalss principa.
- Spēlēt didaktiskās rotaļas ar grafisku ritma zīmējumu.
- Skandēt skaitāmpantus, sakāmvārdus, mīklas, tautasdziesmas un dzejoļus, papildinot skandēšanu ar skanošajiem žestiem, kustībām vai skaņu rīkiem.
- Improvizēt melodiju noteiktam četrriņķu skaitāmpantam, tautasdziesmai vai dzejolim.
- Spēlēt vienkāršus ritma un mūzikas instrumentus, zināt to nosaukumus – bundziņas, ritma kociņus, šeikerus, trijstūri, kastaņetes u.c. individuāli un grupās.
- Spēlēt dažādas ritma rotaļas .
- Izprast un lietot terminu ‘skanošie žesti’; lietot tos rotaļās.
- Izprast un lietot vārdus: ‘skaļi’ (forte), ‘klusu’ (piano), ‘arvien skaļāk’ (crescendo), ‘arvien klusāk’ (diminuendo), ‘plūstoši’ (legato), ‘īsi, aprauti’ (staccato).
- Atšķirt augstas, zemas, vidēja reģistra skaņas, izprast un lietot jēdzienus: *uz augšu, augstāk, uz leju, zemāk, uz vietas.*
- Iepazīt terminus ‘pulss’, ‘ritms’. Spēlēt rotaļas ar pulsāciju un ritmizēšanu.
- Ritmizēt ar ritma zilbēm – ‘tā’, ‘ti-ti’, ‘sā’.
- Izprast ritma grafisko attēlojumu ar ritma zīmēm.
- Atšķirt mažora un minora noskaņas mūzikā (didaktiskās rotaļas).
- Zināt nošu nosaukumus un dziedāt skaņu rindu uz augšu un uz leju.
- Kustēties brīvi improvizējot vienkāršas žanra mūzikas pavadījumā.

6. Nepieciešamie pamatresursi:

- 6.1. pedagoga darba samaksas nodrošinājums – vecāku finansējums,
 - 6.1.1. izglītība – augstākā pedagoģiskā,
 - 6.1.2. pedagoģiskais darba stāžs – ne mazāk kā 3 gadi.
- 6.2. nodarbību telpas – 30 kvm.
- 6.3. programmas materiāli tehniskās bāzes nodrošinājums:

Nr.p.k.	Materiālo līdzekļu nosaukums (pa veidiem)	Daudzums
1.	Telpu aprīkojums interešu izglības programmas apguvei:	
1.1.	Mūzikas instrumenti:	
1.1.1.	klavieres	1
1.1.2.	ksilafons	10
1.1.3.	bundziņas	10
1.1.4.	marakasi	10
1.1.5.	mazais lietus koks	1
1.1.6.	šeikeri	20
1.1.7.	ritma kociņi	20
1.1.8.	kumeliņš	2
1.1.9.	trijstūri	3
1.1.10.	akmentiņi	20
1.1.11.	kastaņetes	2
1.1.12.	trejdeksnis	2
1.1.13.	zvanu komplekts	2
1.1.14.	tamburīni	10
1.2.	Tehnoloģiskās iekārtas un aprīkojums:	
1.2.1.	pedagoga galds	1
1.2.2.	krēsls	2
1.2.3.	soliņi	20
1.2.4.	mūzikas centrs	1
1.2.5.	paklājs	1
1.2.6.	skapis nošu materiāliem un mūzikas instrumentiem	1
1.3.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
1.3.1.	nošu materiāli	

7. Izmantojamā literatūra

1. Baiba Brice. Mana grāmatiņa. 6- 7 gadi. Mūzika. Nošu pielikums., Raka, 111 lpp.
2. Baiba Brice. Mana grāmatiņa 6- 7. Mūzika. Skolotāja grāmata., Raka, 69 lpp.
3. Baiba Brice. Mana grāmatiņa 6-7 gadi. Mūzika., Raka, 72 lpp.
4. Baiba Brice, Ingrīda Bajarune. Vingrosim ar dziesmiņu. Raka,135.lpp.
5. Baiba Brice. Tipu, tapu dziesmiņa. Rotaļas., Raka,133 lpp.

6. Baiba Brice. Pirkstiņu rotaļas., Raka, 95 lpp.
7. Baiba Brice. Spēlējiet spēlmaniši., Raka, 210 lpp.
8. Māris Reinbergs. Mēnesciema meža svētki., Pauliņa, 2010.
9. Māris Reinbergs. Mēnesciemā raiba diena., Pauliņa, 2012.
10. Māra Zelmene. Mūzika mazajiem. "Dziesmas un rotaļas" 1. grāmata., Raka, 108 lpp.
11. Māra Zelmene. Mūzika mazajiem. "Dziesmas un rotaļas" 2. grāmata., Raka, 108 lpp.
12. Māra Zelmene. Mūzika mazajiem. "Dziesmas un rotaļas" 3. grāmata., Raka, 116 lpp.
13. Dace Robule. Mazā domiņa. Dziesmas bērniem., Raka, 176 lpp.
14. Lija Jērcuma. Vinginājumi ritmikā. Metodisks līdzeklis., Raka, 128 lpp.
15. Dace Cabe. Zīlītes dziesmas., Zvaigzne ABC.
16. Alvils Altmanis. Labais gariņš., Apgāds "Mācību grāmata".
17. Aina Paukša. Rudentiņš-bagāts vīrs., Zvaigzne ABC.
18. Raimonds Pauls. Saules raibumiņi., Zvaigzne ABC.
19. Татьяна Тютюнниковаю Бим! Бам! Бом! , Музыкальная палитра, 99 стр.
20. Татьяна Тютюнниковаю Потешные уроки., Музыкальная палитра, 96 стр.